

Bruxelles, 29. svibnja 2018.
(OR. en)

9291/18

RECH 224
TELECOM 150
IND 142
MI 392
COMPET 364
DATAPROTECT 102
ECOFIN 484
CYBER 113

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	29. svibnja 2018.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	9029/18 RECH 186 TELECOM 142 IND 136 MI 355 COMPET 318 DATAPROTECT 94 ECOFIN 428 CYBER 104
------------------	---

Predmet:	Europski oblak za otvorenu znanost (EOSC) – zaključci Vijeća (usvojeni 29.5.2018.)
----------	---

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o europskom oblaku za otvorenu znanost (EOSC) koje je Vijeće usvojilo na 3620. sastanku održanom 29. svibnja 2018.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o europskom oblaku za otvorenu znanost (EOSC)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

PODSJEĆAJUĆI NA

- svoje zaključke od 27. svibnja 2016. pod naslovom „Prijelaz na sustav otvorene znanosti”¹ u kojima je pozvalo Komisiju, države članice i dionike da poduzmu korake potrebne za ostvarivanje otvorene znanosti te da zagovaraju potrebu za usklađenim aktivnostima na relevantnim nacionalnim, multilateralnim i međunarodnim forumima te forumima EU-a;
 - rezoluciju Europskog parlamenta o inicijativi Europski oblak, usvojenu u veljači 2017., u kojoj se podupire europski oblak za otvorenu znanost i poziva Komisiju i države članice da u suradnji s drugim dionicima izrade plan kojim će se što prije odrediti jasan vremenski okvir za provedbu mjera predviđenih u okviru europskog oblaka za otvorenu znanost;
1. POTVRĐUJE napredak postignut u razvoju pristupa vrhunskim europskim podatkovnim infrastrukturama i uslugama u oblaku od objave komunikacije Komisije od 19. travnja 2016. pod naslovom „Inicijativa Europski oblak – Stvaranje konkurentnog podatkovnoga gospodarstva znanja u Europi” i komunikacije Komisije od 10. svibnja 2017. o preispitivanju provedbe strategije jedinstvenog digitalnog tržišta u sredini provedbenog razdoblja, kojom se potvrđuje potreba da se predstavi provedbeni plan za europski oblak za otvorenu znanost;

¹ Dok. 9526/16.

2. PRIMA NA ZNANJE deklaraciju o europskom oblaku za otvorenu znanost od 26. listopada 2017. koja je proizašla iz sastanka na vrhu o europskom oblaku za otvorenu znanost održanoga 12. lipnja 2017. i koja je za cilj imala preispitivanje provedbenih planova za područja europskog oblaka za otvorenu znanost za koja je potrebno prioritarno djelovanje, preuzimanje obveza i postizanje konsenzusa, te PODSJEĆA na to da je uspostava europskog oblaka za otvorenu znanost, jednog od trenutačno najvažnijih procesa u EU-u usmjerenog na istraživanja, zajednička odgovornost Europske komisije i država članica, uzimajući u obzir uključenost i potporu dionika;
3. NAGLAŠAVA da bi u provedbi i daljnjem razvoju naprednih rješenja za učinkovito osiguravanje i uporabu znanstvenih podataka visoke kvalitete, koji uključuju učinkovite deskriptore, jednostavan pristup, interoperabilnost i mogućnost ponovne uporabe te kojima se u potpunosti provode načela FAIR² te razvijaju i promiču zajedničke baze podataka (*Data Commons*), u obzir trebalo uzeti već uspostavljene prakse istraživačkih zajednica, istraživačkih infrastruktura ESFRI-ja, e-infrastruktura te drugih relevantnih nacionalnih infrastruktura;
4. ISTIČE da je u pogledu razmjene podataka potrebno pozabaviti se pitanjima u vezi s relevantnim komercijalnim i sigurnosnim interesima te interesima povezanim s privatnošću, na temelju formule „što je moguće otvorenije, a zatvoreno onoliko koliko je to potrebno”;
5. u tom kontekstu, POZDRAVLJA radni dokument Komisije pod naslovom „Provedbeni plan za europski oblak za otvorenu znanost” kojim se uvodi federalizirani model europskog oblaka za otvorenu znanost i pristup u dvije faze za njegovo uvođenje; PRIMA NA ZNANJE planiranu potporu prvoj fazi provedbe europskog oblaka za otvorenu znanost s pomoću projekata financiranih iz Okvirnog programa EU-a za istraživanja i inovacije (Obzor 2020.) te ISTIČE važnost koordinacije različitih aktualnih i budućih projekata financiranih iz okvirnih programa EU-a o europskom oblaku za otvorenu znanost, uključujući transnacionalne inicijative čije su aktivnosti povezane s europskim oblakom za otvorenu znanost; NAGLAŠAVA da početak druge faze ovisi o evaluaciji prve faze koju provode Komisija i države članice i da se time ne dovodi u pitanje višegodišnji financijski okvir nakon 2020.;

² Pretraživost, dostupnost, interoperabilnost i ponovna uporaba (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable* – FAIR).

6. POTVRĐUJE da je razvoj europskog oblaka za otvorenu znanost strana ponude u kontekstu šire inicijative politike čiji je cilj osigurati što je najviše moguće otvoren pristup znanstvenim rezultatima i staviti prakse otvorene znanosti u središte u Europi; ISTIČE da je radi učinkovitosti potrebno istodobno djelovati na strani potražnje, tako da oni koji financiraju istraživanja potiču otvoren pristup, mandate za upravljanje podacima i načela FAIR te poticaje i nagrade; POZIVA Komisiju i države članice da osiguraju da europski oblak za otvorenu znanost bude okruženje usmjereno na korisnika koje će u početku ponajprije biti namijenjeno istraživačkoj zajednici i pritom se temeljiti na njezinim najnaprednijim praksama te se zatim dalje proširiti na širu zajednicu korisnika, uključujući mala i srednja poduzeća, građane i javna tijela;
7. POTVRĐUJE da je promjena u kulturi među istraživačima prema postizanju otvorenosti preduvjet za uspješnu provedbu europskog oblaka za otvorenu znanost te bi stoga u obzir trebalo uzeti trenutačne rasprave o zaslugama u istraživačkim karijerama te o tome kako postojeće parametre nadopuniti novima;
8. SLAŽE SE da bi se model europskog oblaka za otvorenu znanost trebao temeljiti na paneuropskoj federaciji podatkovnih infrastruktura kako bi bio fleksibilan i kako bi se mogao prilagoditi potrebama dionika koje se mijenjaju; u pogledu omogućavanja uspostave te federacije nacionalnih i europskih podatkovnih infrastruktura, POTIČE države članice da pozovu svoje relevantne zajednice, poput e-infrastruktura, istraživačkih infrastruktura, organizacija za financiranje istraživanja i istraživačkih organizacija da se organiziraju kako bi ih se pripremilo za povezivanje s europskim oblakom za otvorenu znanost, te POZIVA Komisiju da optimalno iskoristi aktualne projekte, postojeće stručno znanje i znanje dostupne putem postojećih inicijativa kao što su ESFRI, eIRG, GO FAIR i druge;

9. SMATRA da bi s obzirom na otvoren karakter europskog oblaka za otvorenu znanost njegov razvoj trebao biti uključiv i postupan proces te PREPORUČUJE Komisiji i državama članicama da utvrde da dionici mogu sudjelovati na dobrovoljnoj osnovi biranjem toga koje usluge ili skupove podataka mogu razmjenjivati na temelju dostupnih sredstava i u skladu s primjenjivim pravilima i propisima;
10. stoga POZIVA Komisiju i države članice da zajednički istraže stvaranje karte nacionalnih infrastruktura i inicijativa za istraživačke podatke u državama članicama koje bi se moglo povezati, kako bi se osiguralo da se primjereno u obzir uzmu postojeće strukture, kompetencije, funkcije i inicijative u pogledu upravljanja istraživačkim podacima;
11. ISTIČE da su ključni čimbenici uspjeha europskog oblaka za otvorenu znanost dobro upravljanje i održiv poslovni model te osposobljavanje odgovarajućeg broja stručnjaka za podatke; PODUPIRE pristup u dvije faze za upravljanje europskim oblakom za otvorenu znanost kojim se svim državama članicama i Komisiji omogućuje da u prvoj fazi usmjeravaju i nadziru početni razvoj europskog oblaka za otvorenu znanost. U drugoj fazi upravljanje europskim oblakom za otvorenu znanost trebali bi u prvom redu preuzeti dionici, pri čemu bi sve države članice i Komisija zadržale ulogu usmjeravanja na višoj razini. PREPORUČUJE uspostavu učinkovite koordinacije s ESFRI-jem;
12. POZDRAVLJA model europskog oblaka za otvorenu znanost koji se sastoji od šest povezanih smjerova djelovanja (arhitektura, usluge, podaci, pristup, pravila, upravljanje) te POZIVA Komisiju i sve države članice da, uzimajući u obzir preporuke Stalne radne skupine ERAC-a za otvorenu znanost i inovacije, uspostave okvir za upravljanje kojim se osigurava sudjelovanje dionika iz istraživačke zajednice i učinkovita uključenost svih država članica, te koji ispunjava načela i kriterije navedene u nastavku, a to su:
 - a. povezanost i interoperabilnost postojećih podatkovnih infrastruktura uz istodobno poštovanje njihovih mehanizama upravljanja i financiranja;

- b. jasni i učinkoviti međuodnosi među različitim tijelima koji tvore okvir za upravljanje europskim oblakom za otvorenu znanost te posebice jasno određivanje uloga upravnog odbora i izvršnog odbora, čime se osigurava da oba tijela imaju jasno određene zadaće pri čemu upravni odbor nadzire provedbu upravljanja europskim oblakom za otvorenu znanost;
 - c. objektivni i transparentni kriteriji za odabir i sudjelovanje predstavnika i dionika iz država članica i pridruženih zemalja, kao što su velike paneuropske istraživačke infrastrukture, javne istraživačke organizacije i sveučilišta, u izvršnom odboru, radnim skupinama/podskupinama i drugim relevantnim odborima;
 - d. uključivost i otvorenost okvira za upravljanje europskim oblakom za otvorenu znanost kako bi se osigurala učinkovita komunikacija između aktera³ i donositelja odluka;
 - e. razvoj znanstvenog stručnog znanja o europskom oblaku za otvorenu znanost;
13. POTIČE Komisiju da u tijela europskog oblaka za otvorenu znanost imenuje vrhunske stručnjake koji su dobro povezani sa znanstvenom zajednicom i s nacionalnim i međunarodnim inicijativama, te da osigura sudjelovanje svih dionika, neovisno o tome jesu li u ovom trenutku podržali deklaraciju o europskom oblaku za otvorenu znanost;
14. POZIVA Komisiju da poduzme sve što je potrebno kako bi se upravljačka struktura europskog oblaka za otvorenu znanost pokrenula u 2018., u bliskom savjetovanju s ERAC-om i ne dovodeći u pitanje kvalitetu;
15. POZIVA Komisiju da osigura da sve države članice maksimalno iskoriste mogućnosti europskog oblaka za otvorenu znanost, među ostalim posebice putem tehničkog dizajna i s pomoću posebnih mjera kao što su ulaganje u ljudski kapital kako bi se poduprlo povezivanje njihovih infrastrukture u europski oblak za otvorenu znanost;

³ Sudionici sastanka na vrhu o europskom oblaku za otvorenu znanost u lipnju 2017. i potpisnici deklaracije o europskom oblaku za otvorenu znanost obvezali su se provesti viziju europskoga oblaka za znanost te istodobno biti otvoreni za nove sudionike koji su spremni sudjelovati u naporima.

16. POZIVA na učinkovitu provedbu europskog oblaka za otvorenu znanost i POZIVA Komisiju da u bliskom savjetovanju s državama članicama razradi buduće financiranje europskog oblaka za otvorenu znanost i sve druge proračunske odluke koje proizlaze iz provedbe europskog oblaka za otvorenu znanost; posebice ISTIČE važnost razvoja održivog poslovnog modela i odabira najprikladnijeg pravnog sredstva za drugu fazu razvoja;
17. ISTIČE globalnu narav upravljanja istraživačkim podacima, pozdravlja aktualne rasprave u kontekstu međunarodnih foruma i POZIVA Komisiju i države članice da usklade svoja stajališta u međunarodnom kontekstu.
